

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БУРКА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

УДК 378-027.512:615.8 (043.5)

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ
ДО ВИКОРИСТАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Запоріжжя – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Класичному приватному університеті, м. Запоріжжя.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент
МАЗІН Василь Миколайович,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя,
завідувач кафедри управління
фізичною культурою та спортом.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
БЄЛКОВА Наталія Олександрівна,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк,
завідувач кафедри теорії фізичного виховання,
фітнесу та рекреації;

кандидат педагогічних наук
ФАСТІВЕЦЬ Анна Віталіївна,
Полтавський інститут бізнесу
приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая», м. Полтава,
доцент кафедри фізичної реабілітації.

Захист відбудеться «23» травня 2019 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 17.127.04 у Класичному приватному університеті за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70 б, ауд. 124.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Класичного приватного університету за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70 б, ауд. 124.

Автореферат розісланий «22» квітня 2019 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

І. М. Облес

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Здоров'я людини є найважливішою цінністю сучасного суспільства. Соціальна потреба в збереженні, відновленні та зміцненні здоров'я населення, а також бажання українців бути здоровими породжують попит на фахівців, предметом професійної діяльності яких є корекція порушень рухових функцій і психофізіологічних станів людини засобами фізичної культури з метою відновлення її повноцінної життєдіяльності.

Реагуючи на потреби суспільства й громадян нашої країни, держава приділяє увагу підготовці фахівців спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Підготовку таких фахівців регулюють Закони України «Про освіту» (2017 р.), «Про фізичну культуру і спорт» (2011 р.), «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (2017 р.); Стандарт підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (2018 р.). Ці документи створюють підґрунтя для визначення змісту професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів. Утім у змісті цієї підготовки не приділено належної уваги важливому аспекту їхньої професійної діяльності – підготовці до використання в професійній діяльності фізкультурно-оздоровчих технологій (ФОТ).

Важливе значення мають результати досліджень, присвячених використанню ФОТ для відновлення та підтримки здоров'я чоловіків і жінок зрілого (О. Благій, В. Кашуба, С. Юрчук), а також похилого (В. Кряжев, О. Медведєва, А. Федорова) віку. Виявлено, що фізкультурно-оздоровчі технології сприятливо впливають на психічне, фізичне, соціальне благополуччя дорослих людей, а також надають змогу підтримувати належний рівень фізичної активності в похилому віці.

Становлять інтерес праці, у яких доведено, що ФОТ є дієвим засобом впливу на фізичний стан здоров'я учнівської молоді: дошкільних закладів освіти (С. Крошка, О. Матліна); закладів загальної середньої освіти (С. Браташ, М. Верховська, М. Носко, В. Черній); закладів вищої освіти (ЗВО) (Т. Лосік, В. Іваночко, М. Фоменко).

Обґрунтовано, що ФОТ є ефективними при роботі з особами, які мають відхилення в здоров'ї (І. Грибовська, В. Іваночко, Н. Князева, О. Кириллов, А. Курилов, В. Мітюков, П. Писаренко, С. Юр'єва, А. Ярош). Аналіз публікацій цих авторів свідчить про доцільність упровадження ФОТ у практику роботи фізичних терапевтів.

Водночас така доцільність так і не стала предметом масштабної практичної діяльності фізичних терапевтів, що демонструє наявність ситуації, яка не може бути виправлена стихійно без додаткового втручання науковців і розробників освітніх програм. Їх корекція, що підвищить якість фахової підготовки фізичних терапевтів в аспекті використання традиційних і

інноваційних фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності, ускладнюється наявністю низки суперечностей, зокрема, між:

– потребою ринку реабілітаційних послуг у фахівцях, здатних впливати на психофізичний стан клієнтів засобами інноваційних фізкультурно-оздоровчих технологій, та визначеними в Державному стандарті компетентностями випускників спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», професійна підготовка яких надто сфокусована на традиційних способах реабілітації, як-от: кінезіотерапія, масаж, терапевтичні засоби;

– необхідністю набуття майбутніми фізичними терапевтами теоретичних знань і досвіду використання ФОТ та реаліями їх професійної підготовки, у процесі якої зазвичай не приділяють належної уваги педагогічним аспектам застосування таких технологій у професійній діяльності;

– потребою в надійних діагностичних інструментах для встановлення якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ і недосконалим характером інформативних та технологічних засобів вимірювання рівня такої якості.

Підгрунття для вирішення означених суперечностей закладено в працях, де висвітлено теоретико-методичні засади підготовки фізичних терапевтів, зокрема, Н. Белікової (підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності), А. Вовканича (обґрунтування змісту підготовки висококваліфікованих фахівців з фізичної реабілітації), Ю. Ляного (аналіз і узагальнення досвіду професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації), І. Ляхової (визначення змісту поняття «фізкультурно-оздоровчі технології»), Л. Сущенко (дослідження особистісних аспектів професійної підготовки майбутніх реабілітологів).

Теоретичні положення та загальні методичні підходи до організації фахової підготовки майбутніх фізичних терапевтів конкретизовано в низці наукових праць, присвячених: визначенню основних проблем підготовки реабілітологів у системі охорони здоров'я (Є. Приступа); встановленню ключових компетентностей випускників, відповідних соціальному запиту (С. Городинський); науковому обґрунтуванню змісту виробничої практики реабілітологів (Н. Бабич); формуванню професійної компетентності (Д. Воронін); підготовці до використання здоров'язміцнювальних технологій (О. Міхеєнко); формуванню діагностичної компетентності майбутніх фахівців фізичної реабілітації (А. Фастівець); підвищенню ефективності підготовки реабілітологів при використанні міжпредметних зв'язків у навчанні (Т. Бугеря); оптимізації процесу підготовки реабілітологів завдяки реалізації практичного навчання (Г. Атанов, І. Пустиннікова); якісній підготовці та працевлаштуванню фахівців з фізичної реабілітації (В. Зюзін, Т. Зінченко); особливостям роботи реабілітологів в оздоровчих клубах (О. Погонцева).

Аналіз наукових публікацій підтвердив актуальність наукової проблеми підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання у професійній

діяльності ФОТ, що зумовило вибір теми дисертації: *«Підготовка майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій»*.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана в межах науково-дослідної теми Класичного приватного університету «Роль творчої особистості в історії та теорії педагогіки» (номер державної реєстрації 0114U006397), одним із виконавців якої є автор.

Тему дисертації затверджено вченою радою Класичного приватного університету (протокол № 3 від 26.10.2016) та узгоджено в Раді з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології НАПН України (протокол № 3 від 16.05.2017).

Мета й завдання дослідження. *Мета дослідження* – обґрунтувати методичну систему підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Відповідно до цієї мети поставлено такі *завдання*:

– на основі аналізу наукових джерел виявити недоліки, суперечності, а також перспективні напрями вдосконалення підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності під час навчання в ЗВО;

– розробити технологічний конструкт професійної готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій;

– розробити систему оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій;

– розробити та теоретично обґрунтувати методичну систему підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій;

– експериментально перевірити ефективність методичної системи підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх фізичних терапевтів.

Предмет дослідження – процес підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Методи дослідження. У ході дослідження використано такі методи:

– *теоретичні*: аналіз наукової літератури, нормативних та методичних документів (законів, освітніх стандартів, освітньо-професійних програм) – для виявлення суперечностей, формулювання проблеми підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ і пошуку шляхів її вирішення; узагальнення та систематизація результатів наукових досліджень – для створення теоретико-методологічної основи дослідження; синтез наукових теорій, підходів, концепцій – для виявлення умов формування готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ; моделювання – для створення відповідної моделі;

– *емпіричні*: діагностичні (анкетування, опитування, тестування знань, експертне оцінювання) – для визначення компонентів технологічного конструкту готовності до використання ФОТ, а також для визначення рівня якості відповідної професійної підготовки; пілотні дослідження на репрезентативних вибірках – з метою нормування авторської діагностичної системи; педагогічний експеримент – для перевірки ефективності розробленої методичної системи підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ;

– *методи математичної статистики*: ранжування – для обробки результатів анкетування, опитувань, експертного оцінювання; факторний аналіз – для виявлення структури технологічного конструкту готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ; визначення процентилів – для уніфікації норм оцінювання авторської діагностичної системи; критерій Манна-Уїтні – для встановлення відмінностей між двома непов'язаними вибірками під час обробки результатів педагогічного експерименту.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

– *уперше* обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ, що передбачають: стимулювання інтересу до вивчення ФОТ через проведення екскурсій, а також організацію спілкування з провідними інструкторами в межах навчального процесу; формування когнітивної основи використання ФОТ у ході інтерактивних лекцій (робота в мікрогрупах, вирішення ситуаційних завдань, побудова схем, індивідуальних і групових фізкультурно-оздоровчих програм); практична реалізація теоретичних знань в аудиторній (рольові ігри, взаємонавчання з наступним аналізом відеоматеріалу) та квазіпрофесійній (запровадження ФОТ на навчальній практиці) діяльності; введення системи оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у навчальний процес;

– *уточнено* дефініцію «готовність майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ», згідно з якою це професійна якість, набута під час фахової підготовки, для якої характерні компетентності, необхідні для організації локомоцій людей, спрямованих на відновлення рухових функцій та корекцію психофізіологічного стану засобами фізичної культури;

– *удосконалено* цільові орієнтири підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ шляхом визначення критеріїв (комунікативного, особистісного, соматичного, фізкультурно-практичного) та показників готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ;

– *набули подальшого розвитку* наукові положення компетентнісного підходу до професійної підготовки фізичних терапевтів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено й впроваджено в освітній процес майбутніх фізичних терапевтів:

– змістові модулі в робочих програмах: «Професійні обов'язки фізичного терапевта» (дисципліна «Вступ до спеціальності»), «Налагодження контакту як

професійний обов'язок фізичного терапевта» (дисципліна «Педагогіка»), «Клініко-фізіологічне обґрунтування фізкультурно-оздоровчих технологій» (дисципліна «Вікова анатомія та фізіологія»), «Концепція здорового способу життя» (дисципліна «Психологія здоров'я та здорового способу життя», 5-й сем.), «Види та класифікація ФОТ» (дисципліна «Теорія і методика фізичного виховання», 6-й сем.), «Оздоровчий тренінг різних груп населення» (дисципліна «Спортивно-педагогічне вдосконалення», 6-й сем.), «Особистісні та професійні якості фізичного терапевта» (дисципліна «Професійна майстерність (з основами методик)», 7-й сем.), «Практичні навички створення програм оздоровлення» (дисципліна «Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності», 8-й сем.);

– інноваційні компоненти програми виробничої практики (сумісна реалізація ФОТ-програм з досвідченими фахівцями фізкультурно-оздоровчих або оздоровчо-реабілітаційних закладів; діагностування рівня якості підготовки);

– авторську методику встановлення рівня якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій в ЗВО.

Результати дослідження впроваджено в навчальний процес підготовки фахівців-фізичних терапевтів у Запорізькому національному технічному університеті (довідка № 39-03/3036 від 08.10.2018), Запорізькому національному університеті (довідка № 01.01-13/92 від 25.10.2018), Класичному приватному університеті (довідка № 1201 від 22.10.2018), Хортицькій національній академії (довідка № 547 від 26.10.2019), Державному закладі «Луганський національний університет» (довідка № 1/1419 від 30.11.2018), Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (довідка № 63 від 17.12.2018).

Особистий внесок здобувача. У публікації, підготовленої у співавторстві [6], внесок здобувача полягає в презентації узагальнених результатів проведеного експерименту з формування готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження доповідалися й обговорювалися на наукових, науково-методичних і науково-практичних конференціях різних рівнів, зокрема:

– *міжнародних*: «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації» (м. Дніпро, 2016 р.); «Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації» (м. Київ, 2017 р.); «Наука і вища освіта» (м. Запоріжжя, квітень, листопад 2017 р.); «Психолого-педагогічні проблеми вищої та середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (м. Харків, 2018 р.); «Актуальні дослідження в соціальній сфері» (м. Одеса, 2018 р.); «Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика» (м. Запоріжжя, 2018 р.);

– *всеукраїнській*: «Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури» (м. Вінниця, 2018 р.).

Публікації. Основний зміст, ідеї та отримані результати викладено в 16 працях, з них: 7 – статті в наукових фахових виданнях (у тому числі 2 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз); 7 – матеріали конференцій; 2 – навчально-методичні видання.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації – 267 сторінок, з них основний текст – 184 сторінки. Список використаних джерел включає 248 найменувань. Робота містить 10 таблиць і 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми; визначено мету та завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження; викладено наукову новизну й практичне значення одержаних результатів; подано відомості про апробацію, публікації та структуру дисертації.

У **першому розділі** – *«Проблема підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій»* – подано характеристику сучасного стану підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності; розроблено технологічний конструкт професійної готовності майбутнього фізичного терапевта до використання ФОТ; описано педагогічний досвід підготовки фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності.

Встановлено, що в нормативному плані процес підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності на сьогодні достатньою мірою забезпечено законами України, постановами Кабінету Міністрів, наказами МОН і МОЗ, Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я людини, Стандартом підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» та іншими документами.

Доведено, що серед цільових орієнтирів змісту освіти майбутніх фізичних терапевтів відсутня компетентність, пов'язана з володінням технологіями впливу на психофізіологічний стан пацієнтів/клієнтів за допомогою фізкультурно-оздоровчих технологій, під якими в роботі розуміються програми дій, спрямованих на системну організацію локомоцій особи засобами фізичної культури з метою зміцнення здоров'я та профілактики захворювань.

Виявлено, що в Україні нормативні документи вищої освіти, що регламентують підготовку здобувачів освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія», не передбачають виділення як цільового орієнтира підготовки компетенцій, пов'язаних з використанням ФОТ, а зміст навчального

процесу в цьому аспекті має несистемний характер. Проте, встановлено, що навчальні плани деяких ЗВО до набуття чинності державним стандартом уже мали дисципліни, спрямовані на підготовку студентів до використання ФОТ у професійній діяльності.

На основі аналізу сучасного стану підготовки майбутніх фізичних терапевтів виявлено окремі недоліки, що стримують розвиток якості підготовки фізичних терапевтів, зокрема:

- низька здатність впливати на психофізичний стан пацієнтів/клієнтів засобами інноваційних ФОТ;
- надмірна концентрація освітніх цілей на традиційних способах реабілітації, як-от: кінезіотерапія, масаж, терапевтичні засоби;
- поверховий характер вивчення ФОТ у змісті робочих програм;
- відсутність сформованого інструментарію оцінювання готовності до застосування ФОТ.

Аналіз наукових публікацій дав змогу обґрунтувати, що готовність до використання ФОТ – професійна якість, набута під час фахової підготовки, для якої характерні компетентності, необхідні для організації локомоцій людей, спрямованих на відновлення рухових функцій та корекцію психофізіологічного стану засобами фізичної культури.

Розроблено технологічний конструкт професійної готовності фізичних терапевтів до використання ФОТ, який поєднує чотири компоненти: *комунікативний* інтегрує такі ознаки, як «соціальна компетентність», «дотримання соціальних, етичних та моральних норм», «педагогічні уміння»; *соматичний* – «знання про будову, функції та стани людського тіла», «прагнення до підтримки здоров'я та фізичної форми»; *особистісний* – «відповідальність», «орієнтованість на професійну самореалізацію» та «уміння залучати клієнтів до сумісного тренувального процесу»; *фізкультурно-практичний* – «знання з теорії та методики фізичного виховання», «володіння сучасними фізкультурно-оздоровчими технологіями», «уміння з розробки та коригування програм оздоровлення».

Показано, що в країнах Європи та світу ФОТ є досить поширеним терапевтичним засобом. Підготовка фізичних терапевтів до застосування елементів таких технологій відбувається переважно на перших курсах, а формування та закріплення навичок реалізації здійснюється на клінічній практиці. У деяких країнах для використання ФОТ у професійній діяльності фізичного терапевта необхідно здобути окрему спеціальність (наприклад, у США використовувати такі технології мають право лише сертифіковані фітнес-тренери).

Враховуючи напрацювання в професійній підготовці у Великій Британії, США, Канаді та країнах Прибалтики, виявлено, що перспективними шляхами підвищення якості освіти майбутніх фізичних терапевтів у контексті їх підготовки до використання ФОТ є формування в них компетентностей,

пов'язаних із роботою в складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди; переорієнтація на практичну освіту з використанням фізкультурно-оздоровчих та оздоровчо-реабілітаційних закладів як квазіпрофесійних навчальних баз; підвищення якості підготовки та конкурентоспроможності випускників під час участі в неформальних та інформальних формах освіти (фітнес-конвенціях, конференціях, семінарах тощо) з отриманням відповідних сертифікатів.

Отже, аналіз теоретичних і практичних засад підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності дав змогу виявити проблему, з'ясувати ступінь її розробленості, уточнити зміст, сутнісні характеристики досліджуваного феномена, сформулювати головні напрями вдосконалення фахової підготовки студентів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», заклавши підґрунтя для вирішення наступних завдань дослідження.

У **другому розділі** – *«Методична система підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій»* – визначено теоретичне підґрунтя методичної системи підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності; обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій; описано модель і навчально-методичне забезпечення цього процесу.

Зважаючи на виявлені суперечності й реальний стан підготовки фізичних терапевтів до використання ФОТ, констатовано, що перспективним є розроблення відповідних педагогічних умов та інноваційної моделі.

Теоретичним підґрунтям для розроблення педагогічних умов виступають:

- положення діяльнісного підходу (теорії діяльності) про формування смислоутворювальних мотивів діяльності (О. Леонтьєв);
- положення когнітивної теорії про необхідність формування в освітньому процесі, крім простого надання знань, здатності до цілеспрямованого виконання розумових операцій (аналізу, синтезу, зіставлення, констатації тощо) (Д. Брунер);
- ідея компетентнісного підходу щодо можливості об'єктивної кількісної оцінки якості підготовки за обґрунтованими цільовими орієнтирами освіти (О. Вербицький, О. Лебедев, А. Маркова, В. Сластьонін та ін.);
- концепція колективного способу навчання О. Ривіна та В. Дьяченко, сутність якого полягає у створенні умов для обміну інформацією, знаннями, досвідом між здобувачами освіти;
- концепція проблемного навчання, основна ідея якої полягає в здобутті знань та вмінь у процесі пошуку вирішення професійних проблем (Д. Дьюї, Ж. Руссо, К. Ушинський та ін.).

На основі перелічених теоретичних засади сформульовано відповідні педагогічні умови.

Перша умова – стимулювання інтересу до вивчення ФОТ шляхом проведення екскурсій, а також організації спілкування з провідними інструкторами в межах навчального процесу – є запорукою формування стійкої мотивації майбутніх фахівців з фізичної терапії до оволодіння сучасними знаннями, що є однією із цільових компетентностей навчання, та виконує функцію емоційно-ціннісного насичення студентів відповідно до мети й змісту їхньої професійної підготовки.

Діалектичний характер професії фізичного терапевта потребує від фахівця здатності реалізовувати та швидко коригувати програми з відновлення здоров'я. Це можливо лише за наявності високого рівня теоретичних знань, тому формування когнітивної основи використання ФОТ у ході інтерактивних лекцій (робота в мікрогрупах, вирішення ситуаційних завдань, побудова схем, індивідуальних і групових фізкультурно-оздоровчих програм) визначено як другу педагогічну умову.

Третьою умовою є практична реалізація теоретичних знань в аудиторній (рольові ігри, взаємонавчання з наступним аналізом відеоматеріалу) та квазіпрофесійній (запровадження ФОТ на навчальній практиці) діяльності. Аргументи на користь створення цієї умови полягають у соціономічності спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» та очевидній необхідності забезпечення реалізації обставини взаємозв'язку життя й професійної підготовки фізичних терапевтів.

Четверта умова – введення системи оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання оздоровчих технологій у навчальний процес – покликана забезпечити підвищення якості освіти завдяки можливості об'єктивної кількісної оцінки рівня відповідної готовності, що, у свою чергу, забезпечить формування адекватної самооцінки й самоідентифікації майбутнього спеціаліста.

Педагогічні умови підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у подальшій професійній діяльності, за авторським задумом, створюються за допомогою впровадження побудованої в дисертації моделі, що інтегрує нормативно-цільовий, процесуальний і контрольний-результативний блоки.

Нормативно-цільовий блок відображає мету, завдання, нормативні, методичні, наукові засади та педагогічні умови підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ.

Процесуальний блок охоплює зміст підготовки студентів до використання ФОТ та інтегрує такі етапи:

- підготовчий, завданням якого є формування в майбутнього фізичного терапевта необхідних особистісних рис та якостей;
- теоретичний, присвячений створенню базису теоретичних знань із загальнопрофесійних і професійно спрямованих дисциплін;
- практичний, на якому закріплюють та вдосконалюють отримані практичні знання, уміння та навички;

– квазіпрофесійний – завданням якого є вдосконалення рівня набутих умінь та навичок, реалізація здатності застосовувати отримані знання в умовах, наближених до професійних.

Взаємозв'язок і послідовність названих етапів відображено на рис. 1.

Рис. 1. Процесуальний блок моделі підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій

Контрольно-результативний блок включає критерії, показники якості підготовки до використання ФОТ, методи її діагностики, градацію рівнів і очікуваний результат педагогічного процесу.

Зокрема, якість підготовки до використання ФОТ оцінюють за такими критеріями:

– комунікативний, показниками якого є соціальна компетентність, дотримання соціальних, етичних та моральних норм, педагогічні вміння;

– соматичний, показниками якого є знання про будову, функції та стани людського тіла; прагнення до підтримки здоров'я й фізичної форми;

– особистісний, показниками якого є відповідальність; орієнтованість на професійну самореалізацію; уміння залучати клієнтів до сумісного тренувального процесу;

– фізкультурно-практичний, до показників якого належать знання з теорії та методики фізичного виховання; володіння сучасними фізкультурно-оздоровчими методиками; уміння з розробки й коригування програм оздоровлення.

У **третьому розділі** – *«Експериментальна перевірка ефективності моделі підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій»* – подано систему оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності; описано організацію та хід педагогічного експерименту; проаналізовано результати цього експерименту.

Обґрунтовано, що найбільш відповідними засобами оцінювання якості підготовки студентів до використання ФОТ є тестування знань, особистісні опитувальники, адаптована методика «Педагогічні ситуації» та метод експертної оцінки. При цьому доведено, що, відповідно до кваліметричного підходу, результат такого оцінювання доцільно подати у формі коефіцієнта, значення якого перебувають у межах від 0 до 1.

Ефективність методичної системи підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ перевірено в ході педагогічного експерименту, який тривав протягом 2014–2018 рр.

Експериментальну роботу проведено в Запорізькому національному технічному університеті (експериментальний заклад вищої освіти – ЗВО1) та Запорізькому національному університеті (контрольний заклад вищої освіти – ЗВО2).

План експерименту передбачав порівняння результатів оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у чотирьох незалежних вибірках випускного курсу спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» у ЗВО1-2014 р. ($n = 68$), ЗВО1-2018 р. ($n = 68$) та ЗВО2-2014 р. ($n = 70$), ЗВО2-2018 р. ($n = 70$). Загалом в експериментальній роботі взяли участь 276 студентів.

За рівнем підготовленості здобувачів освіти, матеріально-технічним забезпеченням, кадровим складом і термінами підготовки групи були приблизно однаковими.

Студенти ЗВО1, які закінчували навчання в 2014 та 2018 рр., працювали за традиційними навчальними планами. Студентів ЗВО2, які закінчували навчання у 2018 р., готували за авторською моделлю підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ у професійній діяльності, яка передбачала впровадження в навчальний процес змістових модулів та інновацій у програму виробничої практики.

Дані, отримані в експерименті, відображено в табл. 1. Так, у 2014 р. в ЗВО1 низький рівень підготовки до використання ФОТ мали 3 майбутніх фізичних терапевти (4,41%); у ЗВО2 – 8 студентів (11,43%). Рівень нижче за середній у ЗВО1 мали 11 студентів (16,18%); у ЗВО2 – 16 студентів (22,86%). У ЗВО1 середній рівень такої підготовки встановлено в 28 студентів (41,18%); у ЗВО2 – 22 студенти (31,43%). Вище за середній рівень у 2014 р. мали 25 студентів у ЗВО1 (36,76%) та 23 – у ЗВО2 (32,86%). Кількість студентів з високим рівнем підготовки до використання ФОТ у ЗВО1 та ЗВО2 була однаковою – по 1 студенту, що становить 1,47% від кількості студентів ЗВО1 та 1,43% – ЗВО2.

Таблиця 1

Порівняння кількості майбутніх фізичних терапевтів за рівнями якості підготовки до використання ФОТ на початку та наприкінці експерименту

ЗВО	Рік	Рівень				
		Низький	Нижче за середній	Середній	Вище за середній	Високий
ЗВО1	2014	3	11	28	25	1
		4,41%	16,18%	41,18%	36,76%	1,47%
	2018	3	18	25	21	1
		4,41%	26,47%	36,76%	30,88%	1,47%
ЗВО2	2014	8	16	22	23	1
		11,43%	22,86%	31,43%	32,86%	1,43%
	2018	7	8	10	26	19
		10,00%	11,43%	14,29%	37,14%	27,14%

Наприкінці педагогічного експерименту в 2018 р. отримано такі результати.

У ЗВО1 кількість студентів з низьким рівнем якості підготовки до використання ФОТ залишилася без змін, зокрема, такий рівень зафіксовано у 3 майбутніх фізичних терапевтів (4,41%). У ЗВО2 ця кількість зменшилася на 1,43% та становила 7 студентів (10%).

Кількість студентів із нижчим за середній рівнем у ЗВО1 збільшилася до 26,47% (16 майбутніх фізичних терапевтів, порівняно з 11 на початку експерименту); у ЗВО2 – знизилась з 18 до 8 та становила 11,43%.

Середньому рівню якості підготовки до використання ФОТ наприкінці експерименту в ЗВО1 відповідало 25 студентів (36,76% порівняно з 41,18% на початку експерименту). Водночас у ЗВО2 відбулось значне зниження кількості студентів із середнім рівнем: з 22 студентів до 10, тобто з 31,43% до 14,29%.

Кількість студентів з рівнем якості підготовки вище за середній у ЗВО1 неістотно знизилась й наприкінці дослідження становила 30,88%, порівняно з 36,76% на початку експерименту (21 та 25 студентів відповідно); у ЗВО2 – збільшилася з 23 (32,86%) до 26 студентів (37,14%).

Кількість студентів з високим рівнем підготовки до використання ФОТ у ЗВО1 залишилася незмінною – 1,47% (1 студент); у ЗВО2 – значно підвищилась і становила 27,14%, тобто 19 студентів, порівняно з 1,43% (1 студент) на початку експерименту.

Отже, зіставлення даних, отриманих на початку (2014 р.) та наприкінці (2018 р.) експерименту, свідчить про наявність відмінностей між студентами ЗВО1 та ЗВО2, зумовлених упровадженням авторських інновацій, спрямованих на підготовку до використання ФОТ у професійній діяльності.

Встановлено, що при порівнянні загального показника якості підготовки на початку експерименту між студентами ЗВО1 та ЗВО2 за критерієм Манна-Уїтні не виявлено статистично достовірних відмінностей на рівні значущості ($p < 0,05$). Водночас порівняння загального показника наприкінці дослідження засвідчило достовірні відмінності між рівнем якості підготовки в ЗВО1 та ЗВО2 на встановленому рівні значущості.

Додатковим аргументом на користь ефективності розробленої моделі підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ стало те, що в експериментальному закладі вищої освіти (ЗВО2) виявлено позитивну динаміку рівня якості підготовки до використання ФОТ за критерієм Манна-Уїтні ($p < 0,05$). У контрольному закладі (ЗВО1) такої динаміки не зафіксовано.

Таким чином, отримані дані свідчать, що розроблена модель є ефективною в аспекті підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ.

ВИСНОВКИ

У дисертації узагальнено досвід підготовки фахівців з фізичної терапії та запропоновано нове вирішення актуальної проблеми – формування готовності до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у майбутній професійній діяльності. Результати теоретичного та експериментального досліджень дали підстави сформулювати такі висновки:

1. Фаховій підготовці майбутніх фізичних терапевтів притаманні поверховість та формальність в аспекті розвитку готовності до використання фізкультурно-оздоровчих технологій, про що свідчить низка емпіричних і теоретичних суперечностей та недоліків. Зокрема, зафіксовано невміння випускників спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» впливати на психофізичний стан пацієнтів/клієнтів засобами інноваційних ФОТ; надмірне зосередження освітнього процесу на традиційних способах реабілітації без урахування тенденцій розвитку галузі; несистемний характер навчання використання ФОТ у змісті робочих програм; відсутність сформованого інструментарію оцінювання готовності до застосування ФОТ тощо.

2. Готовність до використання ФОТ – професійна якість, набута під час фахової підготовки, для якої характерні компетентності, необхідні для організації локомоцій людей, спрямованих на відновлення рухових функцій та

корекцію психофізіологічного стану засобами фізичної культури. Технологічний конструкт професійної готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ інтегрує такі компоненти: комунікативний (складниками якого є соціальна компетентність; дотримання соціальних, етичних і моральних норм; педагогічні вміння), соматичний (який поєднує знання про будову, функції й стани людського тіла; прагнення до підтримки здоров'я та фізичної форми), особистісний (який характеризується через відповідальність, орієнтованість на професійну самореалізацію; уміння залучати клієнтів до сумісного тренувального процесу) та фізкультурно-практичний (який поєднує знання з теорії та методики фізичного виховання, володіння сучасними фізкультурно-оздоровчими методиками; уміння з розроблення та коригування програм оздоровлення).

3. Педагогічними умовами підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій є стимулювання інтересу до вивчення фізкультурно-оздоровчих технологій через проведення екскурсій, а також організацію спілкування з провідними інструкторами в межах навчального процесу; формування когнітивної основи готовності до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у ході інноваційних лекцій, роботи у мікрогрупах, вирішення ситуаційних завдань, побудови схем, розробки індивідуальних і групових фізкультурно-оздоровчих програм; практична реалізація теоретичних знань в аудиторній (рольові ігри, взаємонавчання з наступним аналізом відеоматеріалу) та квазіпрофесійній (запровадження фізкультурно-оздоровчих технологій на навчальній практиці) діяльності; упровадження системи оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у навчальний процес.

4. Названі педагогічні умови створено завдяки впровадженню моделі підготовки, яка поєднує нормативно-цільовий, процесуальний і контрольньо-результативний блоки. При цьому за авторським задумом процес підготовки має включати чотири етапи: завданням підготовчого етапу є формування в студентів особистісних рис та якостей як базової складової професії фізичного терапевта; теоретичний етап забезпечує формування теоретичних знань із загальнопрофесійних та професійно спрямованих дисциплін; завданням практичного етапу є формування практичних знань, умінь і навичок; квазіпрофесійний забезпечує вдосконалення й закріплення отриманих знань, умінь та навичок в умовах, наближених до професійних, під час виробничої практики.

5. Система оцінювання якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій розроблена на основі технологічного конструкту професійної готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ на засадах кваліметричного підходу. Система оцінювання передбачає, що якість підготовки майбутніх фізичних терапевтів до

використання фізкультурно-оздоровчих технологій визначається за п'ятирівневою системою оцінювання. Основу системи оцінювання становлять тестування теоретичних знань; метод експертної оцінки; авторський опитувальник «Рівень стремління до підтримки власного здоров'я»; адаптована методика «Педагогічні ситуації»; загальновідомі особистісні методики – опитувальник «Комунікативні та організаторські здібності» (В. Синявський, Б. Федоришин), «Тест комунікативної толерантності» (В. Бойко), «Відповідальність як системна якість особистості» (В. Прядейн), «Багатомірний опитувальник самореалізації особистості» (С. Кудінов).

6. Експериментальна перевірка ефективності моделі підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ засвідчила, що:

– на початку експерименту (до цілеспрямованого педагогічного впливу) рівень якості підготовки студентів у експериментальному та контрольному ЗВО не мав статистично достовірної різниці;

– наприкінці експерименту під час порівняння рівнів якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ в ЗВО1 й ЗВО2 за критерієм Манна-Уїтні виявлено статистично достовірну різницю ($p < 0,05$);

– у ЗВО2 відбулось достовірне підвищення рівня якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ ($p < 0,05$); у ЗВО1 статистично достовірних змін не виявлено.

Отримані результати свідчать, що процес підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання ФОТ був більш результативним в експериментальному, ніж у контрольному ЗВО, що доводить ефективність розробленої моделі підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

До перспективних напрямів подальших досліджень належить розробка педагогічного забезпечення формування у майбутніх фізичних терапевтів готовності до використання ФОТ у роботі з особами, які мають особливі потреби.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях

1. Бурка О. М. Постановка проблеми підготовки реабілітологів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2017. № 3 (308). С. 247–254.

2. Бурка О. М. Показники готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 54 (107). С. 101–110.*

3. Бурка О. М. Педагогічні умови формування готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 55 (108). С. 116–124.

4. Бурка О. М. Система оцінки рівня якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2017. № 4 (318). Ч. II. С. 284–291.

5. Бурка О. М. Етапи формування готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 56–57 (109–110). С. 89–97.

*Статті у фахових виданнях,
включених до міжнародних наукометричних баз*

6. Burka O., Mazyn V. Results of future physical therapists' training for application of fitness and health-improving technologies. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education (IJHSSE)*. 2018. Vol. 5. Issue 6. June. P. 1–6.

7. Бурка О. М. Динаміка готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 82. Т. 3. С. 115–120.

Матеріали конференцій

8. Бурка О. М. Підготовка майбутніх реабілітологів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій як педагогічна проблема. *Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23–24 лютого 2017 р.). Київ: Міленіум, 2017. С. 143–144.

9. Бурка О. М. Стан і перспективи підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Наука і вища освіта*: тези доповідей XXV Міжнар. наук. конф. студентів і молодих учених (м. Запоріжжя, 7 квітня 2017 р.). Запоріжжя: КПУ, 2017. С. 301–302.

10. Бурка О. М. Конструкт готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Наука і вища освіта*: тези доповідей XXVI Міжнар. наук. конф. студентів і молодих учених (м. Запоріжжя, 15 листопада 2017 р.). Запоріжжя: КПУ, 2017. С. 221.

11. Бурка О. М. Складові підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і спорту в Україні*: зб. наук. пр. І Всеукр. інтернет-конференції “COLOR OF SCIENCE” (29–30 січня 2018 р.). Вінниця: ТОВ «Фірма “Планер”», 2018. Вип. 1. С. 239–244.

12. Бурка О. М. Модель процесу підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Психолого-педагогічні проблеми вищої та середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 10 квітня 2018 р.). Харків: Стиль-Издат, 2018. С. 190–193.

13. Бурка О. М. Рівень готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. *Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика*: зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (17 травня 2018 р., м. Запоріжжя) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2018. С. 214–215.

14. Бурка О. М. Готовність до використання фізкультурно-оздоровчих технологій як частина професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів. *Актуальні дослідження в соціальній сфері*: матеріали одинадцятої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 травня 2018 р.) / гол. ред. В. В. Корнещук. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2018. С. 201–202.

Навчально-методичні видання

15. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Лікувальна фізична культура» для студентів спеціальності «Фізична реабілітація» усіх форм навчання / укл.: О. М. Бурка. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 32 с.

16. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності» для студентів спеціальності «Фізична реабілітація» усіх форм навчання / укл.: О. М. Бурка. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. 30 с.

АНОТАЦІЯ

Бурка О. М. Підготовка майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2019.

У дисертації викладено нове вирішення проблеми підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій.

Розроблено технологічний конструкт професійної готовності фізичних терапевтів до використання ФОТ, що інтегрує комунікативний, соматичний, особистісний, фізкультурно-практичний компоненти.

Обґрунтовано необхідність розробки методичної системи підготовки майбутніх фізичних терапевтів до ФОТ як ефективного засобу корекції стану здоров'я. Розроблено та апробовано комплекс педагогічних умов, а саме: стимулювання інтересу до вивчення фізкультурно-оздоровчих технологій шляхом проведення екскурсій, а також організації спілкування з провідними інструкторами в межах навчального процесу; формування когнітивної основи готовності до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у ході інноваційних лекцій, роботи в мікрогрупах, вирішення ситуаційних завдань, побудови схем, розробки індивідуальних і групових фізкультурно-оздоровчих програм; практична реалізація теоретичних знань в аудиторній (рольові ігри, взаємонавчання з наступним аналізом відеоматеріалу) та квазіпрофесійній (упровадження фізкультурно-оздоровчих технологій на навчальній практиці) діяльності; впровадження системи оцінювання рівня якості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у навчальний процес.

Подано результати педагогічного експерименту.

Ключові слова: фізичний терапевт, фізкультурно-оздоровчі технології, професійна підготовка, педагогічні умови.

АННОТАЦИЯ

Бурка О. М. Подготовка будущих физических терапевтов к использованию физкультурно-оздоровительных технологий. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Классический приватный университет, Запорожье, 2019.

В диссертации изложено новое решение проблемы подготовки будущих физических терапевтов к использованию физкультурно-оздоровительных технологий.

Разработан технологический конструкт профессиональной готовности будущих физических терапевтов к использованию ФОТ, интегрирующей коммуникативный, соматический, личностный, физкультурно-практический компоненты.

Обоснована необходимость формирования готовности будущих физических терапевтов к ФОТ как эффективного средства коррекции состояния здоровья.

Актуальными концептами в процессе профессиональной подготовки физических терапевтов определены компетентностный, когнитивный,

деятельностный подходы, а также концепции коллективного способа обучения и проблемного обучения.

Разработан и апробирован комплекс педагогических условий, в частности: стимулирование интереса к изучению физкультурно-оздоровительных технологий путем проведения экскурсий, а также организации общения с ведущими инструкторами в рамках учебного процесса; формирование когнитивной основы готовности к использованию физкультурно-оздоровительных технологий в ходе инновационных лекций, работы в микрогруппах, решения ситуационных задач, построения схем, разработки индивидуальных и групповых физкультурно-оздоровительных программ; практическая реализация теоретических знаний в аудиторной (ролевые игры, взаимообучения с последующим анализом видеоматериала) и квазипрофессиональной (внедрение физкультурно-оздоровительных технологий на учебной практике) деятельности; внедрение системы оценки уровня качества готовности будущих физических терапевтов к использованию физкультурно-оздоровительных технологий в учебный процесс.

Названные педагогические условия созданы благодаря внедрению модели подготовки, которая интегрирует нормативно-целевой, процессуальный и контрольно-результативный блоки. При этом по авторскому замыслу процесс подготовки должен включать четыре этапа: задачей подготовительного этапа является формирование у студентов личностных черт и качеств как базовой составляющей профессии физического терапевта; теоретический этап обеспечивает формирование теоретических знаний по общим и профессионально направленным дисциплинам; задачей практического этапа является формирование практических знаний, умений и навыков; квазипрофессиональный этап обеспечивает совершенствование и закрепление полученных знаний, умений и навыков в условиях, приближенных к профессиональным во время производственной практики.

Система оценивания качества подготовки разработана на основе технологического конструкта профессиональной готовности будущих физических терапевтов к использованию ФОТ на основе квалиметрического подхода. Система оценивания предполагает, что качество подготовки будущих физических терапевтов к использованию физкультурно-оздоровительных технологий определяется пятиуровневой градацией оценивания. В основе системы оценивания: тестирования теоретических знаний; метод экспертной оценки; авторский опросник «Уровень стремления к поддержке собственного здоровья»; адаптирована методика «Педагогические ситуации»; общеизвестные личностные методики – опросник «Коммуникативные и организаторские способности», «Тест коммуникативной толерантности», «Ответственность как системное качество личности», «Многомерный опросник самореализации личности».

Описан педагогический эксперимент по реализации методической системы подготовки будущих физических терапевтов к использованию ФОТ, результаты которого подтвердили эффективность предложенных инноваций.

Ключевые слова: физический терапевт, физкультурно-оздоровительные технологии, профессиональная подготовка, педагогические условия.

SUMMARY

Burka O. M. Training for future physical therapists in application of fitness and health-improving technologies. – Manuscript copyright.

Ph.D. thesis in pedagogical science by specialty 13.00.04 – theory and methods of professional education. – Classic Private University, Zaporizhzhya city, 2019.

The dissertation describes a new way to solve the problem of training for future physical therapists in application of fitness and health-improving technologies.

The technological construct of the preparedness of physical therapists to apply fitness and health-improving technologies includes the following components: communicative; somatic ones; personal ones; and physical and practical ones.

The necessity of the training for future physical therapists in application of fitness and health-improving technologies was substantiated.

The set of pedagogical conditions was developed and tested, namely: stimulating engagement in study of fitness and health-improving technologies through excursions, organizing communication with leading instructors during education, forming a cognitive basis for preparedness for application of fitness and health-improving technologies during innovative lectures, work in microgroups, solving situational tasks, constructing schemes, development of individual and group fitness and health-improving programs; practical implementation of theoretical knowledge in the classroom (role plays, mutual training followed by video analysis) and in quasi-professional activities (implementation of fitness technologies in educational practice); and introduction of fitness and health-improving technologies application quality assessment systems into learning process of future physical therapists.

The results of the experimental researches were presented.

Key words: physical therapy, fitness and health-improving technologies, training, pedagogical conditions.

БУРКА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ
ДО ВИКОРИСТАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Підписано до друку 12.04.2019

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Гарнітура Times
Умовн.-друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9. Наклад 150 пр. Зам. № 08–19АБ

Видавець та виготовлювач
Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70Б

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК, № 3321 від 25.11.2008